

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1888, kl. 2 e. m.

Memorial i fråga om ändringar i gällande reglemente för riksbanken äfvensom i aflöningsstaten för samma bank.

Efter att numera hafva genomgått det för riksbankens styrelse och förvaltning senast utfärdade reglemente och dervid jemväl till behandling förehaft dels nedannämnda, vid innevarande riksdag väckta och till utskottet hänvisade motioner, hvilka, afseende ändringar i samma reglemente, afgifvits inom Andra Kammaren af:

herrar *M. Dahn* och *L. Jönsson* i Sandby, n:o 32, angående förstärkning af riksbankens reservfond;

herr *E. V. Carlson*, n:o 134, om skyldighet för riksbanken att utan ränta mottaga penningar på upp- och afskrifningsräkning; samt

herr *H. Andersson* i Bringåsen, n:o 121, angående nedsättning af minsta beloppet för afbetalningslån,

dels af fullmäktige i riksbanken gjorda framställningar i afseende å åtskilliga bestämmelser i reglementet,

får utskottet härmed i den af reglementets uppställning föranledda ordningsföljd till Riksdagen afgifva utlåtande angående omförmälda motioner och derjemte föreslå de ändringar och tillägg i reglementet samt den dervid fogade aflöningsstaten, hvilka, i anledning af dessa motioner och fullmäktiges framställningar samt inom utskottet väckta förslag och särskildt med hänsyn till det nästlidna år inrättade riksbankskontoret i Kalmar, funnits böra ifrågakomma.

I sin ofvanberörda motion hafva herrar Dahn och Jönsson — med redogörelse för beloppet af riksbankens så kallade reserverade medel samt under erinran att desamma, när de uppgått till något högre belopp, pläгат öfverföras till någon riksbankens fond (vanligen grundfonden) — förklarar sig anse att, i betraktande af det jemförelsevis mindre betydande beloppet af riksbankens utelöpande sedlar i förhållande till nämnda fond, förstärkning af densamma ej syntes behöflig, hvaremot, med afseende å bestämmelserna i § 4 af bankoreglementet, enligt hvilka riksbanken bör uti goda utländska statspapper innehafva minst ett belopp, som motsvarar dess reservfond, motionärerna, i syfte att öka nämnda tillgångar, som, jemte sin egenskap att lätteligen kunna användas till förstärkande vid förefallande behof af guldkassan, på samma gång i motsats mot denna gifva ränta, funnit sig böra föreslå, det Riksdagen måtte besluta öfverförande till reservfonden af 5 millioner kronor af riksbankens till framtida disposition afsatta medel, så att samma fond komme att utgöra 10 millioner kronor och derigenom tillika meddela fullmäktige föreskrift att, så fort sig göra låter, uppbringa riksbankens tillgång i utländska statspapper till sistnämnda belopp.

Vid afgifvande af begärdt yttrande rörande ifrågavarande motion hafva fullmäktige till en början meddelat att enligt bokslutet för år 1887 riksbankens till framtida förfogande reserverade medel utgjorde Kr. 6,769,776: 27, hvori dock ingingo dels en million kronor, hvilka få användas för nybyggnad af hufvudkontorets lokal, dels ock hela vinsten för samma år eller Kr. 2,703,703: 91 samt att, genom Riksdagens senaste beslut, ifrågavarande vinst blifvit bibehållen åt riksbanken med rätt till användning af ytterligare 500,000 kronor för nyss omförmälda nybyggnad, så att, efter frånräknande af det för denna afsedda belopp, tillsammans 1,500,000 kronor, de reserverade medlen uppgå till 5,269,776 kronor 27 öre; och anföra fullmäktige derefter följande:

»Enligt nuvarande lydelsen af § 4 i bankoreglementet bör riksbanken uti goda utländska statspapper innehafva minst ett belopp, som motsvarar reservfonden. Om motionen bifalles, så att reservfonden bestämes till 10 millioner kronor, skulle det således åligga fullmäktige att genast uppbringa behållningen af utländska statspapper till nyss berörda belopp. Fullt delande motionärernas uppfattning om önskvärdheten deraf, att den ifrågavarande behållningen ökas till 10 millioner kronor, kunna dock fullmäktige ej finna skäl vara för handen att *nu* fixera reservfonden och med detsamma förrådet af utländska statspapper till den angifna summan. Anskaffandet af goda utländska statspapper kan nemligen ej ställas oberoende af bankens affärsförhållanden till utlandet och

rådande konjunkturer å den internationella marknaden. Fullmäktige hafva redan länge låtit sig angeläget vara att i den mån konjunkturerna dertill lemnat tillfälle, och sådant utan hinder af omsorgen att upprätthålla den metalliska kassan kunnat ske, småningom för riksbankens räkning inköpa utländska statspapper af sådan beskaffenhet, som här ofvan omförmålt. Också har behållningen af dylika på senare tider ökats, så att den, efter att hafva varit bokförd

vid 1885 års slut till	Kr. 5,688,362: 57,
» 1886 » » »	» 6,650,357: 57,
» 1887 » » utgjorde.....	» 7,646,696: 56.

Det måste naturligtvis fortfarande blifva fullmäktiges omsorg att i mån som omständigheterna göra det möjligt och lämpligt öka denna behållning. På sådant sätt torde den inom en icke aflägsen tid kunna uppbringas till omkring 10 millioner kronor. När sådant inträffar, torde rätta tidpunkten vara inne att genom reglementsbestämmelse fastslå hvad som genom affärernas naturliga utveckling redan blifvit en verklighet. För det närvarande synas deremot förändrade stadganden i ämnet icke vara lämpliga.»

I likhet med fullmäktige anser utskottet riksbankens styrelse icke böra genom meddelande af den föreslagna förändringen i reglementet erhålla bestämd föreskrift att göra ytterligare inköp af utländska statspapper. — Visserligen torde motionärerne afse att fullmäktige ej skulle blifva ovilkorligen förbundna att genast uppbringa ifrågavarande behållning till 10 millioner, utan att detta borde, såsom motionärerne uttrycka sig, ske endast »så fort sig göra låter»; men redan en dylik bestämmelse innebär ju att, när riksbankens behållningar å utländsk ort uppgå till sådant belopp att, med användande af dessa, riksbankens tillgång å utländska statspapper kunde höjas till det föreskrifna minimum, åtgärd därför borde vidtagas, äfven om det pris, som för tillfället fordrades för samma papper eller andra förhållanden verkade derhän, att sådant inköp ej vore lämpligt. — Riksbankens fordringar å utländsk ort kunna väl vid vissa tillfällen synas ganska betydliga, men å andra sidan äro vaxelbehovet och nödvändigheten af metalliska kassans förstärkande ej alltid på förhand beräkneliga, och under sådana förhållanden kan förvandlingen af dylika tillgångar till statspapper vara ganska vansklighet och leda till påföljd att riksbanken snart sagdt till hvad pris som helst nödgas afyttra dem. Om och när fullmäktige anse sig kunna utan olägenhet eller med fördel inköpa utländska statspapper och derigenom bereda riksbanken ökad afkastning å sina behållningar i utlandet, lära de väl ock finna sig manade att vidtaga åtgärder därför, men att gifva

dem föreskrift att anskaffa sådana, när dylikt inköp till äfventyrs är förenadt med stora svårigheter eller kanske till och med ej låter sig verkställa, torde ej vara lämpligt.

Med hänsyn till nu gällande stadgande att riksbanken bör i dylika papper innehafva minst ett belopp, som motsvarar reservfonden, anser utskottet derfor ock att, förrän behållningen uppgått till sådant belopp att detsamma medgifver vidtagande af förhöjning i samma fond, beslut i det af motionärerna afsedda syfte ej bör fattas; och ehuru i enlighet med denna åsigt visserligen, vid det förhållande att riksbanken för närvarande är egare af dylika papper till ett bokfördt belopp af Kr. 7,618,696: 56, hinder ej skulle möta mot förstärkande af reservfonden med exempelvis 2 millioner kronor, synes det dock utskottet ej vara skäl höja vare sig denna eller grundfonden med mindre belopp än 5 millioner för hvarje gång, helst bestämmelserna om dessa fonder äro intagna i lagen för rikets ständers bank och en förändring i bankoreglementets stadgande härutinnan äfven torde erfordra sådan i nämnda lag, derom dessutom i förevarande fall ej af motionärerna gjorts någon framställning.

På grund häraf finner sig utskottet böra hemställa,

1:o

att herrar Dahns och L. Jönssons motion om höjning af riksbankens reservfond ej måtte af Riksdagen bifallas.

Derjemte, och under förutsättning att Riksdagens beslut blifver i öfverensstämmelse med denna hemställan, föreslår utskottet med anledning af hvad Riksdagen förordnat i afseende å användandet af den under sistlidna år upplupna bankovinsten,

2:o

att sista stycket i § 4 af bankoreglementet må erhålla följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelse:

Det kapitalöfverskott, riksbanken utöfver grundfonden och reservfonden eger, må vid bokslutet föras

Det kapitalöfverskott, riksbanken utöfver grundfonden och reservfonden eger, må vid bokslutet föras

Nuvarande lydelse:

såsom reserverade medel, dock att af dessa medel, uppgående till 4,066,072 kronor 36 öre, ett belopp af intill en million kronor må användas i och för uppförande af nybyggnad för riksbankens hufvudkontor.

såsom reserverade medel, dock att af dessa medel, uppgående till 6,769,776 kronor 27 öre, ett belopp af intill 1,500,000 kronor må användas i och för uppförande af nybyggnad för riksbankens hufvudkontor.

I fråga om de uti § 15 mom. 2 af bankoreglementet meddelade bestämmelser, enligt hvilka å riksbankens sedlar af 5 och 10 kronors valör skola anbringas en tryckt och en handskrifven namnteckning af 2:ne af riksbankens tjänstemän, hafva fullmäktige till utskottet inkommit med en framställning, åsyftande att båda namnteckningarne å dessa sedelvalörer måtte få tryckas, och dervid anfört följande: »Antalet årligen förfärdigade dylika sedlar har under sistförflutna 10 år högst betydligt ökats. År 1877 utgjorde det samma ej mer än 400,000 stycken å 5 och 300,000 å 10 kronor, under det att sistlidna år från tryckeriet levererades 2,237,300 st. å den förra och 511,000 st. å den senare valören. Det tidsödande samt i flera afseenden förslappande arbetet med sedelskrifning, som till och med föranledt flere fall af skrifvarekramp och nödgat till medgifvande af mer än en frikallelse från skyldigheten att deltaga uti ifrågavarande slags arbete, har sålunda i högst väsentlig mån tillvuxit. Otvifvelaktigt kommer åtgången af nämnda sedelvalörer att blifva allt större och större i samma mån, som rörelsen utvidgats och förgrenats i flera afdelningskontor, hvarför också det har syntts fullmäktige synnerligen angeläget att tillse, huruvida ej utan våda båda namnteckningarne skulle kunna å dessa sedelvalörer genom tryckning åstadkommas.

Faran häraf ligger hufvudsakligen deruti, att sedlarne i fullfärdigt skick äfvensom båda namnstämplarne, såsom namntryckningen hittills, då ett namn blifvit i tryck anbragt, verkstälts, måst längre eller kortare tid förvaras i tryckeriet, undandragna den vanliga kassavården; men enligt fullmäktiges förmenande skulle denna fara helt och hållet undanrödjas, om namntryckningen visserligen verkställes af tryckeripersonalen, men uti sedelkontoret och under behörig tillsyn och kontroll af detta kontors tjänstepersonal, allt i enlighet med de närmare föreskrifter, som fullmäktige egde att meddela.

Fullmäktige hysa så mycket mindre farhåga för vidtagande af en dylik åtgärd, som båda namnteckningarne voro tryckta på enkrone-sedlarne, likasom förhållandet är detsamma med de små sedelvalörerna i de flesta andra länder, utan att, så vidt fullmäktige hafva sig bekant, några vådor deraf föranledts.

Då nu arbetena med de nya sedlarne fortskridit så, att åtminstone till början af nästa år sådana å 5 kronors valören kunna färdigtryckas, men indragningen af de äldre och utlemnandet i rörelsen af de nya sedlarne förutsätter ett stort förråd af dessa sistnämnda, hvilkas förseende med handskrifna namnteckningar skulle blifva synnerligen både tidsödande och ansträngande för bankens tjenstemannapersonal; och då dessutom är af vigt för de slutliga anordningarne med de nya sedlarne att det snarligen blifver bestämdt, huruvida båda namnteckningarne å ifrågavarande sedlar skola tryckas eller, såsom hittills, det ena af dem handskrifvas, få fullmäktige nu hemställa att å sedlarne af de två lägsta valörerna, 5 och 10 kronor, båda namnteckningarne må medelst tryck anbringas.»

Enligt hvad utskottet inhemtat, äro, utan att någon särskild olägenhet synes deraf hafva försports, åtskilliga länders sedlar försedda med uteslutande tryckta namnteckningar. Så är förhållandet med belgiska bankens sedlar å 100 francs, franska bankens å 5 och 100 francs, österrikiska 10-guldensedlarne, de tyska å 5, 20, 50 och 100 mark samt de ryska 10- och 100-rubelsedlarne m. fl. Det stora antalet af sedlarne å de lägsta valörerna omöjliggör vid inlösen en noggrannare pröfning af hvarje särskild sedel, och om beskaffenheten af papper, tryck och färgning icke lättade granskningen och försvårade förfalskningar, skulle dessa visserligen ej hindras af de handskrifna namnen, som för allmänheten torde vara af ringa eller ingen vigt vid pröfning af en sedels äkthet. Härtill kommer att i fråga om invexling af skadade sedlar sådan praxis, enligt hvad utskottet inhemtat, gjort sig gällande att en sedel, äfven om båda namnteckningarne saknas, kan inlösas blott mer än hälften af sedeln återstår. Utskottet finner sålunda ej några större betänkligheter vid att bifalla fullmäktiges förslag, men då hittills tryckning af båda namnen å riksbankens sedlar medgifvits endast i afseende å den lägsta valören eller den å hvilken enskilda bankerna icke må utgifva sedlar, har utskottet ansett att tills vidare och så länge sistnämnda banker, hvilka låta handskrifva namnen å sina sedlar, ega i rörelsen utlemna sådana å 10 kronor, bestämmelserna angående anbringandet af namnteckningarne å riksbankens sedlar af sistnämnda valör kunde bibehållas, helst det af fullmäktige åsyftade målet att minska det utan tvifvel tids-

ödande och menliga sedelskrifningsarbetet, äfvensom att undanrödja det dröjsmål med utlemnande i rörelsen af nya slags sedlar, som desammas underskrifvande skulle medföra, komme att i väsentlig mån vinnas genom tryckning af båda namnen å 5-kronosedlarne, hvilka utgöra det ojemförligt största antalet af riksbankens sedlar.

Utskottet hemställer derför,

3:o

att § 15 mom. 2 af bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Dessa sedlar förses med namnteckning af två riksbankens tjänstemän. Å sedlar af fem och tio kronors valör anbringas en tryckt och en handskrifven namnteckning, men å de öfriga valörerna handskrifvas båda namnteckningarna.

Dessa sedlar förses med namnteckning af två riksbankens tjänstemän. Å sedlar af fem kronors valör anbringas båda namnteckningarna genom tryck och sedlarne å tio kronors valör förses med en tryckt och en handskrifven namnteckning, men å de öfriga valörerna handskrifvas båda namnteckningarna.

Enligt bestämmelserna i § 18 mom. 1 af reglementet äro bland de valutor, som må användas vid insättningar och liqvider i riksbanken, jemväl omförmälda filialbankers anvisningar och vexlar, hvarjemte i mom. 3 af samma paragraf bestämmes om insändande till riksbankens hufvudkontor af vid afdelningskontoren emottagna dylika assignationer och vexlar. Den sista filialbanken upphörde 1875 och sålunda är en temligen lång tid förfluten sedan någon dylik assignation eller vaxel utställes, men enligt hvad utskottet inhemtat, balanseras ännu i riksbankens räkenskaper sammanlagdt Kr. 4,558: 02, motsvarande beloppet för åtskilliga anvisningar, som äro utfärdade af 11 särskilda filialbanker. Dessa medel hafva vid afslutandet af riksbankens affärer med filialbankerna innehållits i och för möjligen ifrågakommande inlösen af dessa, såsom ännu utelöpande ansedda assignationer. Om någon dylik skulle företes, och invändning mot dess rättighet ej kan göras gällande, är riksbanken, då någon preskriptionstid i förevarande fall ej torde finnas, sålunda skyldig infria densamma; men som användning af omförmälda slags assigna-

tioner eller vexas i det ändamål, som § 18 omförmäler, eller vid insättningar och liqvider i riksbanken, ej kan vidare ifrågakomma, finner utskottet, lika med fullmäktige, hinder ej möta mot borttagande ur omförmälda paragraf af hvad som rörer filialbanksassignationer och vexas, och hemställer därför,

4:o

att § 18 mom. 1 och 3 må få följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelse.

Mom. 1. Vid insättningar och liqvider i riksbankens hufvud- och afdelningskontor kunna, utom rikets mynt och riksbankens sedlar, användas: hufvud och afdelningskontorens samt filialbankers anvisningar, assignationer och vexas — — — samt

Mom. 3. I afdelningskontoren mottagna afdelningskontors- samt filialbanksassignationer och vexas etc.

Mom. 1. Vid insättningar och liqvider i riksbankens hufvud- och afdelningskontor kunna, utom rikets mynt och riksbankens sedlar, användas hufvud- och afdelningskontorens anvisningar, assignationer och vexas — — — — — samt

Mom. 3. I afdelningskontoren mottagna afdelningskontorsassignationer och vexas etc.

Enär den om införande af mått och vigt enligt det metriska systemet utfärdade kongl. förordningen af den 9 oktober 1885 föreskrifver att förut gällande bestämmelser om mätning och vägning af varor och effekter ej få tillämpas längre än till början af 1889, erfordra de i § 22 mom. 5 af bankoreglementet meddelade stadganden om afgift för i riksbankens förvar lemnade slutna deposita ändring på grund deraf, att denna afgift hittills utgått i förhållande till det inlemnade godsets rymd, beräknad i kubikfot.

Fullmäktige, som afgifvit förslag till sådan ändring, hafva dervid, då den enhet, som förut tjenat till grund vid beräkningen af rymden af dylikt gods syntes böra så mycket som möjligt bibehållas och då en kubikfot motsvarade 26,17 kubikdecimeter eller liter, till sådan enhet föreslagit 25 kubikdecimeter eller liter.

Med anledning häraf och som hithörande stadgande i reglementet

äfvén i öfrigt funnits böra undergå någon förändring i syfte att vinna förenklad uppställning af ifrågakvarande tariff, hemställer utskottet,

5:o

att mom. 5 af § 22 i bankoreglementet måtte komma att lyda sålunda:

Nuvarande lydelse:

För gods under försegling beräknas förvaringsavgiften efter godsets rymd och förvaringstiden sålunda, att för hvarje månad betalas:

för gods af en kubikfots rymd	Kr. 0: 50
» » » två »	» 0: 80
» » » tre »	» 1: 05
» » » fyra »	» 1: 30
» » » fem »	» 1: 50
och för hvarje kubikfot öfver fem	» 0: 15

dervid godset alltid beräknas till minst en kubikfots rymd och hvad utöfver hel kubikfot icke uppgår till half kubikfot ej räknas, men half kubikfot eller mera anses för hel; skolande, utan afseende å förvaringstiden, afgift alltid erläggas för minst tre månader.

För gods under försegling beräknas förvaringsavgiften efter godsets rymd och förvaringstiden sålunda, att för hvarje månad betalas:

för gods med rymd af högst 25 kub.-decim. 0: 50	0: 50
» » » » deröfver t. o. m. 50 »	0: 75
» » » » » » 75 »	1: —
» » » » » » 100 »	1: 25
» » » » » » 125 »	1: 40
» » » » » » 150 »	1: 55

o. s. v. med 15 öres förhöjning för hvarje ytterligare rymd af 25 kub.-decimeter eller del deraf; skolande utan afseende å förvaringstiden afgift alltid erläggas för minst tre månader.

Med lemnande af en redogörelse för å ena sidan beloppet af de på upp- och afskrifningsräkning i riksbanken under år 1887 inestående medel och å andra sidan riksbankens obegagnade sedelutgifts rätt, har i motion n:o 134 herr *E. W. Carlson* — då förstnämnda slags medel ej syntes vara för riksbanken behöfliga eller af någon nytta och med uttalande af den åsigt, att riksbanken i första rummet borde söka placera sitt eget kapital och göra det räntebärande och i andra rummet åtaga sig att förränta främmande medel — hemställt om meddelande af bestämmelse

i bankoreglementet derom, att för penningar, som insättas på upp- och afskrifningsräkning i riksbanken, icke må erläggas någon ränta.

Uti ett öfver berörda motion afgifvet yttrande hafva fullmäktige i riksbanken på anförda skäl afstyrkt bifall till densamma.

Enligt nu gällande föreskrifter i bankoreglementet har riksbankens styrelse rätt att bestämma, icke allenast om medel må emottagas på upp- och afskrifningsräkning utan äfven den lägre eller högre ränta, hvilken anses böra derå godtgöras. Fullmäktige hafva sålunda magt att reglera insättningarne å dessa räkningar genom den ränta som lemnas; och denna bör naturligtvis vara beroende på penninge- och affärsförhållandena samt de till insättning ifrågakommande beloppens storlek äfvensom medlens beskaffenhet att kunna motses få längre eller kortare tid af banken disponeras, med flera härvid inverkande omständigheter.

Den handlingsfrihet i berörda hänseende, som fullmäktige sålunda fått sig meddelad, synes utskottet böra fortfarande åt dem bibehållas, och då man ej har anledning betvifla det fullmäktige äfven vid handhafvandet af de till upp- och afskrifningsrörelsen hörande angelägenheter skola taga behörig hänsyn till de förhållanden, som må befinnas för såväl riksbanken som den allmänna rörelsen ändamålsenligast, torde fullmäktige lika litet i afseende å upp- och afskrifningsräkningar som beträffande den öfriga upp- och utlåningsrörelsen böra vara allt för mycket bundna af bestämda föreskrifter.

De skäl, som motionären anført, hafva ej heller varit af beskaffenhet att rubba denna åsigt eller gifvit utskottet tillräcklig anledning förorda den ifrågasatta åtgärden, som antagligen skulle medföra den verkan att, åtminstone så länge andra bankinrättningar lemna ränta för upp- och afskrifningsmedel, insättning i riksbanken af sådana komme till allra största delen eller helt och hållet att upphöra. På grund häraf har utskottet icke funnit sig böra biträda motionärens förslag i hvad det afser förbud för fullmäktige och vederbörande kontorsstyrelser att lemna ränta för upp- och afskrifningsmedel. Deremot och ehuru det visserligen, såsom ofvan antydts, beror på vederbörande styrelses pröfning att bestämma om emottagande af dylika medel, och densamma sålunda kan afvisa ansökning om öppnande af upp- och afskrifningsräkning samt derigenom och med hänvisande till den så kallade folioräkningen faktiskt undgå att, åtminstone hvad beträffar nya räkningar, lemna ränta för à vista medel, har utskottet dock ansett lämpligare, att fullmäktige uttryckligen berättigades att i afseende å frågan om godtgörelse å dylika räkningar förfara efter omständigheterna, och att sålunda hithörande bestämmelser borde affattas så, att deraf tydligen framginge det fullmäktige ega före-

skrifva ej allenast hvilken ränta utan ock *huruvida* sådan skall godtgöras.

I enlighet härmed har utskottet velat hemställa,

6:o

att, med afslag å herr Carlsons ifrågavarande motion, bestämmelserna i § 23 mom. 2 af bankoreglementet måtte erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Fullmäktige ega att bestämma icke allenast den ränta, utan äfven, inom ett maximum af 400,000 kronor, det belopp, hvarå sådan på hvarje räkning godtgöres; och hvilken ränta för öfrigt kan vara olika i hufvudkontoret och de särskilda afdelningskontoren.

Fullmäktige ega att bestämma *huruvida ränta å upp- och afskrifningsräkning må af riksbanken erläggas. Finnes ränta böra utfästas, bestämma fullmäktige icke allenast räntefoten utan äfven inom ett maximum af 400,000 kronor det belopp, hvarå ränta på hvarje räkning godtgöres. Räntefoten kan vara olika i hufvudkontoret och de särskilda afdelningskontoren.*

Uti § 30 mom. 3 af bankoreglementet är i fråga om lån mot pant af vågförda effekter stadgadt att sådant meddelas å bestämd tid af högst sex månader eller ock att återbetalas efter föregången uppsägning af högst tre månader.

I afseende å detta stadgande hafva fullmäktige uti skrifvelse till utskottet anfört följande: »Då sökande af ifrågavarande lån alltid varit förunnad den förmånen, att, utan afbidan af förfallotiden, få när som helst slutbetala lån eller relaxera önskad del af panten, med rätt att beräkna ränta endast till betalningsdagen, och under de många år nämnda föreskrift varit intagen i bankoreglementet, ännu blott en lånsökande begärt att komma i åtnjutande af den medgifna rättigheten att få på uppsägning upptaga dylikt lån, synes denna förmån för sökandena sjelfva icke i någon mån vara afsevärd.

Från riksbankens egen sida deremot har såsom följd af de på senare tider förändrade föreskrifterna om upplagsplatser för i banken be-

lånbart jern, enligt hvilka det numera är sökande medgifvet att belåna vågförda effekter, liggande å våg eller eljest under sådana kontroller med afseende å de upplagda effekternas behöriga förvarande, som fullmäktige finna ändamålsenliga och för riksbankens säkerhet behöfliga, det numera funnits nödigt att, bland annat, i vissa fall föreskrifva försäkring af det pantsatta jernet. I dylika fall möter naturligtvis svårighet för riksbanken att öfvervaka försäkringen för såvidt ej föreskrifves, att densamma bör vara tagen på längre tid, hvarigenom åter för låntagaren skulle uppstå onödiga kostnader»;

hemställande fullmäktige på grund af dessa förhållanden och då dylikt lån på uppsägning ej heller syntes vara för lånsökande önskvärdt, att omförmälda stadgande, i hvad det rör uppsägningstid af 3 månader, måtte ur reglementet utgå.

Som utskottet ej funnit något att mot detta förslag erinra, har utskottet velat härmed underställa detsamma Riksdagens pröfning med hemställan,

7:o

att § 30 mom. 3 af reglementet må erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Lån meddelas å bestämd tid af högst sex månader eller ock att återbetalas efter förutgången uppsägning af högst tre månader.

Lån meddelas å bestämd tid af högst sex månader.

Mom. 5 af samma paragraf innehåller bestämmelse, att vederbörande styrelse eger, hvar för sitt lånedistrikt, låta anställa inventeringar af de vågförda effekter, som äro för riksbankens räkning pantsatta. Då denna ordalydelse skulle kunna gifva anledning till den tolkning, att fullmäktige ej egde bemyndigande att låta undersöka förhållandena med den pant, som för utlåning mot säkerhet af dylika effekter lemnats ett afdelningskontor, har utskottet, om också af fullmäktiges egenskap af öfverstyrelse för riksbankens afdelningskontor torde kunna framgå att de äro dertill berättigade, dock ansett lämpligt, att ofvanberörda stadgande härutinnan förtydligades, äfvensom att särskildt uttrycktes, det fullmäktige jemväl ega att, när så anses erforderligt, låta anställa besigtning å

de på ifrågavarande slags vågar eller upplagsplatser förvarade, hos riksbanken pantsatta effekter utan att dervid behöfva förordna om fullständig inventering, hvars verkställande i vissa fall skulle vara förenad med stora svårigheter och betydlig tidsutdrägt.

Utskottet hemställer derfor

8:o

om sådan ändring af § 30 mom. 5 att detsamma må komma att lyda sålunda:

Nuvarande lydelse:

Vederbörande styrelse eger, hvar för sitt lånedistrikt, så ofta och på det sätt styrelsen finner lämpligast samt för riksbankens säkerhet nödigt, låta anställa inventeringar å de på vågar eller andra upplagsplatser för riksbankens räkning pantsatta effekter.

Såväl fullmäktige som vederbörande afdelningskontors styrelser, de sistnämnda hvar för sitt lånedistrikt, ega att så ofta och på sätt lämpligast samt för riksbankens säkerhet nödigt finnes, låta anställa besigtningar å och inventeringar af de på vågar eller andra upplagsplatser förvarade, hos riksbanken pantsatta effekter.

I sin angående granskning af afdelningskontorets i Visby förvaltning senast afgifna berättelse, hafva vederbörande revisorer fäst uppmärksamhet derå, att kreditiv blifvit af nämnda kontor beviljadt till en kommun, och dervid uttalat sin tvekan, om nämnda åtgärd stode i öfverensstämmelse med stadgandena i § 31 af gällande bankoreglemente. Närmast med anledning här af har inom utskottet uppstått fråga, huruvida icke bestämmelserna i nämnda paragraf borde så affattas, att jemväl kommuner uppräknades bland dem, hvilka kunna från riksbanken erhålla kreditiv. Efter anmodan att i denna fråga afgifva utlåtande hafva fullmäktige i sådant yttrat följande: »Om äfven det kunde finnas mindre lämpligt att under förut gällande bestämmelser angående socknestämmor och socknenämnder bevilja en menighetsstyrelse, vare sig på landet eller i stad, rätt att såsom sådan upptaga lån eller begagna kreditiv, anse fullmäktige dock att, efter tillämpning af 1862 års förordningar om kommunalstyrelse, något egenligt hinder ej torde finnas mot beviljande af lån eller kreditiv åt en kommun. I § 33 mom. 1 af bankoreglementet, som innefattar bestämmelse angående dem, hvilka icke äro berättigade till försträckning från riksbanken, om-

förmålas ej kommuner, så att reglementet ej torde lägga hinder i vägen mot utlemnande af lån till dylik menighet. När så är förhållandet, synes det ej vara mer olämpligt, om fullmäktige berättigades lemna en kommun kreditivförsträckning, om eljest ingen anledning till afböjande af ansökning derom förefinnes. Visserligen kan en viss tvekan uppstå huru med utsökning af kommun beviljad försträckning skall förfaras, men då sådan, lika litet som enskilda personer eller bolag lär kunna befrias från skyldighet att ställa säkerhet, som i främsta rummet kommer att användas i händelse af bristande betalning, torde exekutiva åtgärder mot kommuner ej behöfva ifrågasättas. Fullmäktige anse därför ock, att, när bolag ega kreditiv rätt, äfven kommun, om ock ej med sådana fullt jemförlig, bör, såsom utgörande en förening af vissa samhällen med bestämda föreskrifter och stadganden i afseende å handhafvandet af deras ekonomiska och andra angelägenheter, kunna hänföras till sådana juridiska personligheter, hvilka af bestämmelserna i bankoreglementet äro oförhindrade att i riksbanken erhålla kreditiv rätt, och anse sig sålunda kunna biträda förslaget om ofvanberörda tillägg i § 31 af nämnda reglemente, helst fullmäktige och vederbörande styrelser ej mindre i fråga om kommuner än i afseende å andra försträckningssökande ega rätt att pröfva förhållandena i hvarje särskildt fall och sålunda, om tilläfvad någon anledning dertill förefinnes, kunna afslå framställning om försträckning eller meddela särskilda vilkor och förbehåll för bifall till densamma.»

För kommuner likasom för enskilda och bolag torde kreditiv anses kunna medföra väsentliga fördelar genom den stora bekvämlighet och den lättnad de bereda vid bestridande af utgifter, till hvilkas betäckande inkomster efter hand inflyta och för hvilka eljest måste anlitas lån. Erfarenheten har äfven visat att dylika slags försträckningar ofta af kommuner sökas och erhållas hos enskilda bankinrättningar. Det vill därför synas utskottet att riksbanken, som visserligen ej bör vare sig direkt eller indirekt på något sätt uppmuntra till skuldsättning, men hvars sträfvan bör vara att bereda allmänheten de lättnader, som med en sund rörelse äro förenliga, ej borde genom något reglementsstadgande vara förhindrad att, för såvidt omständigheterna i öfrigt dertill föranleda, kunna äfven på ifrågavarande sätt bispringa jemväl en kommun, synnerligast som det för densamma likasom för den öfriga allmänheten kan vara af vigt att för dylik försträcknings erhållande ej vara utestängd från riksbanken, hvars lånevilkor oftast äro billigare och fördelaktigare än andra penningeanstalters.

På grund häraf och med afseende jemväl derå, att, enligt nuvarande

bestämmelser, förbud för kommuner att i riksbanken erhålla lån ej finnes meddeladt, och att vid sådant förhållande försträckning derifrån i annan form ej heller synes böra vara dem förmenad, hemställer utskottet

9:o

om införande i § 31 mom. 1 af sådan bestämmelse, att kreditiv jemväl kan beviljas kommuner, och att för sådant ändamål mom. 1 efter punkten d) må komma att lyda:

Nuvarande lydelse:

Mom. 1. Kassakreditiv beviljas: — — — — —

a) riksgäldskontoret;

e) *kommuner*;

b) jernkontoret;

f) *enskilda personer*.

c) postsparbanken och andra

sparbanker, — — —

d) bolag — — —

e) *enskilda personer*.

Hittills har i afseende å afbetalningslån varit i reglementet stadgadt, att sådana ej utgifvas annat än å helt tiotal kronor. — En dylik bestämmelse synes vara lämplig äfven hvad beträffar utlåning mot hypotek af löpande förskrifning och aktier m. m. samt mot pant af vägförda effekter. Vid fråga om belåning af sistnämnda slags pant, äfvensom af värdepapper med af fullmäktige förut bestämdt belåningsvärde skulle det visserligen, på sätt bankofullmäktige mot förslaget erinrat, någon gång kunna inträffa, att beloppet vid uträkning af nämnda värde slutade på ojemnt tal, men som lånesummans jemnande i sådant fall till närmast lägre varande tiotal icke torde medföra någon olägenhet eller kunna anses inverka på låntagarens rätt, har utskottet, då den ifrågasatta bestämmelsen kan i afseende å nu ifrågavarande grenar af lånerörelsen bidra till någon lättnad i räkenskaperna och vid bokföringen, funnit skäl föreslå en allmän bestämmelse i berörda hänseende och hemställer därför

10:o

att i § 32 mom. 3 orden »eller å helt tiotal kronor derutöfver» måtte utgå och i stället i § 33 efter

mom. 3 införas ett nytt mom. 4 så lydande: »De i paragraferne 29, 30 och 32 omförmälda lån utgifvas endast å jemna tiotal kronor»; samt följaktligen nuvarande mom. 4 i samma § betecknas såsom mom. 5.

Under förmälan att från den lånesökande allmogen ofta förspordes klagan deröfver, att bankoreglementets bestämmelser icke medgafve s. k. afbetalningslån på lägre belopp än 400 kronor, och att härigenom mången, som tillfälligtvis vore i behof af eu mindre summa, nödgades taga större lån än behofvet för tillfället kräfde, har herr *H. Andersson* i *Bringåsen* i motion n:o 121 hemställt om sådan ändring i § 32 mom. 3 af samma reglemente, att minsta beloppet för dylika lån blefve fastställt till 300 kronor.

Anmodade att afgifva yttrande öfver berörda motion, hafva fullmäktige i riksbanken i anledning af densamma anfört följande: »Vid de inspektioner, som fullmäktige tid efter annan verkställt vid afdelningskontoren, hafva fullmäktige varit i tillfälle erfarat att, såsom motionären uppgifvit, på flere ställen uttalanden förekommit om önskvärdheten att minsta beloppet för ifrågavarande slags lån ej vore bestämdt så pass högt som för närvarande är förhållandet, och då fullmäktige, i sammanhang med sin sträfvan att vid afdelningskontoren söka undvika diskontering af andra än verkliga affärsvexlar, uppmanat vederbörande styrelser att, i fråga om försträckningar å lägre belopp mot vexlar, hänvisa vederbörande till afbetalningslånefonden, men sådant kunde anses till en del motverkas af bestämmelsen om ett minimum af 400 kronor för lån från nämnda fond, hafva fullmäktige, som i nedsättning af detsamma ej se någon annan olägenhet än möjligen ett ökad antal vid ett eller annat kontor af dylika lån, ej för sin del funnit anledning afstyrka motionärens förslag, synnerligast som, i fråga om det skäl, hvilket för höjande år 1874 från 200 till 400 kronor af nämnda minimum anfördes rörande den sedan flere år inträffade högst betydliga minskningen i penningvärdet, förhållandena derutinnan i ej oväsentlig mån förändrat sig.»

Utskottet, som vid pröfning af detta ärende funnit sig jemväl på grund af fullmäktiges utlåtande i frågan böra biträda motionärens förslag om nedsättning af minsta beloppet för afbetalningslån, får, med anledning häraf och under åberopande af det vid föregående punkt omförmälda skäl för införande på annat ställe i reglementet af bestämmelse att lån ej utlemnas annat än å helt tiotal kronor, hemställa,

11:o

att, med bifall till herr H. Anderssons förevarande motion, § 32 mom. 3 i bankoreglementet måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelse:

Lån utgifvas ej å mindre be- Lån utgifvas ej å mindre be-
lopp än 400 kronor eller å helt lopp än 300 kronor.
tiotal kronor derutöfver.

På sätt Riksdagens senast församlade revisorer i sin berättelse angående riksbanken meddelat, slutbetaltes under förra hälften af år 1887 det sista lånet från fonden »för lån mot in-teckning i hus och jord i städerna utom Stockholm», hvadan sålunda de om denna, härigenom upphörda lånerörelsegren i reglementet meddelade bestämmelser ej äro vidare behöfliga; och hemställer utskottet därför:

12:o

att mom. 2 af § 39, så lydande:

»För indrifning af återstående obetalta lån mot in-teckning i hus och jord i städerna utom Stockholm tjénar till efterrättelse hvad derom i äldre bankoreg-lementen och gällande tjänstgöringsordningar är stadgad», måtte ur reglementet utgå, äfvensom, i händelse af bi-fall härtill, nummerordningen å de efterföljande mo-menten af samma paragraf undergå erforderlig ändring.

Den i § 56 af ifrågavarande reglemente fullmäktige meddelade före-skrift att till Riksdagens bankoutskott och revisorer afgifva samt till dem öfverlemna berättelser angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning torde bland annat hafva gifvit anledning till det förfa-rande att vid bankoutskottets och revisorerernas första sammanträde en af fullmäktiges deputerade personligen inställer sig för att å fullmäg-tiges vägnar aflemna omförmälda berättelser. — Då ett sådant tillväga-gående ej torde vara behöfligt och ej öfverensstämmer med de på senare

tider genomförda förenklingar i afseende på sättet för handlingars och förslags framläggande för Riksdagen, har utskottet, i syfte att ej något reglementsstadgande skall kunna anses innebära en skyldighet i ofvanberörda hänseende, velat härmed hemställa

13:o

att andra punkten af § 56 i reglementet måtte erhålla denna lydelse:

Nuvarande lydelsen:

Jemte dessa berättelser skola fullmäktige till bankoutskottet och revisorerne öfverlemnna de berättelser, styrelserna för afdelningskontoren hafva att afgifva etc.

Jemte dessa berättelser skola fullmäktige till bankoutskottet och revisorerne *låta* öfverlemnna de berättelser, styrelserna för afdelningskontoren hafva att afgifva etc.

Genom kungörelse af den 13 juli 1887 har Kongl. Maj:t förordnat om sådan ändring af § 18 och § 22 i kongl. förordningen angående en postsparbank för riket, att fullmäktige i riksbanken befriats från det dem förut meddelade uppdrag att ombesörja inköp af obligationer för postsparbankens räkning.

Med anledning häraf och då jemväl i bankoreglementet finnas omnämnda de åligganden, fullmäktige hafva fått sig anvisade i afseende å postsparbankens angelägenheter, föranlåtes utskottet hemställa,

14:o

att § 58 i reglementet för riksbanken måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelsen:

Åt fullmäktige är uppdraget:

— — — — —
— — — — —
— — — — —

enligt kongl. förordningen angående

Åt fullmäktige är uppdraget:

— — — — —
— — — — —
— — — — —

enligt kongl. förordningen angående

Nuvarande lydelsen:

de en postsparbank för riket, att inom sig utse en fullmäktig att vara ledamot i postsparbankens styrelse; att besörja att för de medel, som af denna styrelse anvisas, obligationer inköpas af den beskaffenhet, sagda förordning bestämmer; att låta för postsparbankens räkning i riksbanken förvara de postsparbanken tillhöriga obligationer etc.

en postsparbank för riket, att inom sig utse en fullmäktig att vara ledamot i postsparbankens styrelse; att låta för postsparbankens räkning i riksbanken förvara de postsparbanken tillhöriga obligationer etc.

Uti sista punkten af § 63 i gällande reglemente för riksbanken är föreskrifvet, att öfverflyttning af medel från en till annan räkning i riksbankens hufvudkontor eller omedelbart uttag från afdelningskontors räkning derstädes verkställer vederbörande styrelse medelst utfärdande af handskrifven anvisning.

Före tillämpningen af det år 1863 utfärdade bankreglemente var i afseende å förfogandet öfver afdelningskontorens, eller, såsom de då benämndes, lånekontorens i hufvudkontoret inestående medel stadgadt, att öfverflyttning eller uttag af medel »må af vederbörande direktions kunna verkställas medelst utfärdande af handskrifven assignation å beloppet».

Detta stadgande har sedermera i sammanhang med nya benämningar å dels riksbankens kontor i orterna, dels dess särskilda afdelningar inom hufvudkontoret fått, utan att något motiv därför synes hafva anförts, ofvan omförmälda lydelse, enligt hvilken handskrifven anvisning föreskrifves i och för ifrågavarande ändamål.

Då sålunda ej torde hafva afsetts att dylik anvisning ovilkorligen skall användas och under nuvarande förhållanden, när för hvart afdelningskontor är öppnad så kallad löpande räkning, å hvilken dragningar numera nästan dagligen förekomma, önskligt vore att visst formulär för dessa anvisningar fastställdes i enlighet med hvad för uttag å räkningar i allmänhet är bestämdt, men ordalydelsen af omförmälda stadgande kan anses lägga hinder i vägen för genomförande af en sådan förändring, hafva fullmäktige hos utskottet hemställt om sådan åtgärd, att sista punkten af § 63 i bankreglementet måtte utgå, hvarigenom åt fullmäktige blefve förbehållet att i afseende å den form och de vilkor, under hvilka

dragning å kontorens räkningar må ske, meddela de förordnanden och bestämmelser, hvilka kunde anses bäst och ändamålsenligast.

I enlighet med denna fullmäktiges hemställan har utskottet velat härmed föreslå,

15:o

att ur reglementet för riksbanken måtte få utgå sista punkten af § 63 så lydande: »Öfverflyttning af medel från en till en annan räkning i riksbankens hufvudkontor eller omedelbart uttag från afdelningskontorets räkning derstädes verkställer styrelsen medelst utfärdande af handskrifven anvisning.»

I afseende å sättet för entledigande ur riksbankens tjenst af den tjensteman derstädes, som å sin befattning erhållit fullmakt, bestämmer § 80 mom. 1 af bankoreglementet att, förrän mot sådan tjensteman vidtages åtgärd, som kan leda till vare sig varning, suspension eller afskedande, honom skall lemnas tillfälle att sig förklara och de för sakens bedömande erforderliga upplysningar infordras. Beträffande deremot de öfrige tjenstemännen vid riksbankens hufvud- och afdelningskontor, hvilka icke å sin tjenst innehafva fullmakt, föreskrifver samma paragrafs 2:dra mom. att fullmäktige ega »från tjensten och densamma åtföljande förmåner entlediga den, med hvilken kontoret finnes icke vara belåtet».

Enligt reglementet för Riksdagens andra verk, riksgäldskontoret, är åter i fråga om skiljande af tjenstemän från deras befattningar stadgadt, att, innan tjensteman varder suspenderad eller skild från tjensten, bör hans skriftliga förklaring öfver hvad mot honom förekommit infordras, utan att härvid göres något undantag för den händelse fullmäktige derstädes, med den dem medgifna rätt, skulle å en tjenst hafva utfärdat endast konstitutorial.

Då utskottet för sin del ej hyser någon tvekan om billigheten deraf, att en ordinarie tjensteman, han må vara tillsatt medelst fullmakt eller förordnande, får tillfälle att före sitt entledigande från innehafvande befattning afgifva yttrande och förklaring i anledning af hvad mot honom kan hafva förekommit, har utskottet funnit sig föranlåtet hemställa att

16:o

mom. 2 af § 80 måtte erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelsen:

Af de tjenstemän åter vid hufvudkontoret, som icke å tjensten erhållit fullmägt, samt tjenstemännen vid afdelningskontor ega fullmäktige att från tjensten och densamma åtföljande förmåner entlediga den, med hvilken kontoret finnes icke vara belåtet; egande etc.

Af de tjenstemän åter vid hufvudkontoret, som icke å tjensten erhållit fullmägt, samt tjenstemännen vid afdelningskontor ega fullmäktige att, *sedan vederbörande tjensteman fått tillfälle sig förklara*, från tjensten och densamma åtföljande förmåner entlediga den, med hvilken kontoret finnes icke vara belåtet; egande etc.

Sedan, jemlikt Riksdagens sistlidet år fattade beslut, ett kontor af riksbanken inrättats i staden Kalmar och fullmäktige på grund af erhållet bemyndigande meddelat föreskrifter i afseende å kontorets lånereelse äfvensom bestämt, dels att kontorets distrikt skulle omfatta Kalmar läns södra landstingsområde eller Norra och Södra Møre samt Stranda och Handbörds härad jemte Öland med städerna Kalmar, Oskarshamn och Borgholm, dels äfven provisoriskt förordnat, att antalet ledamöter i detta kontors styrelse skall vara tre, samt att pröfning af diskonterings-, låne- och kreditivansökningar skall ega rum minst fyra dagar i veckan, har utskottet, i enlighet med fullmäktiges derom gjorda framställning, ansett sig böra härmed hos Riksdagen tillstyrka, att dessa anordningar må varda i vederbörlig ordning fastställda och motsvarande bestämmelser i bankoreglementet å behöriga ställen intagna, äfvensom att, då, hvad särskildt beträffar § 25, densamma äfven oberoende af Kalmarkontorets tillkomst, numera torde för erhållande af tydligare och redigare uppställning böra undergå förändring, ett jemväl i sådant syfte afgifvet förslag måtte vinna godkännande.

Utskottet hemställer därför:

17:o

att § 25 i bankoreglementet må erhålla följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Riksbankens utlåningsrörelse

Riksbankens utlåningsrörelse

Nuvarande lydelsen:

drifves genom afdelningskontoret i Göteborg för Hallands, Göteborgs och Bohus äfvensom för Elfsborgs län med undantag af Redvägs härad samt för Skaraborgs län med undantag af Vartofta och Frökinds härad; genom afdelningskontoret i Malmö för Kristianstads och Malmöhus län; genom afdelningskontoret i Luleå för Vesterbottens och Norrbottens län; genom afdelningskontoret i Östersund för Jemtlands län; genom afdelningskontoret i Visby för Gotlands län; genom afdelningskontoret i Vexjö för Kronobergs och Blekinge län; genom afdelningskontoret i Jönköping för Jönköpings län jemte ofvan nämnda härad af Skaraborgs och Elfsborgs län, samt genom riksbankens hufvudkontor för öfriga delar af riket; dock att hinder icke möter mot meddelande af lån utan afbetalningsrätt mot realsäkerhet samt kreditiv mot enahanda slags säkerhet, utan afseende på den här ofvan bestämda distriktsindelning)*.

drifves genom hufvudkontoret i *Stockholm för Stockholms stad och län, Upsala, Södermanlands, Östergötlands, Vermlands, Örebro, Vestmanlands, Kopparbergs, Gefleborgs och Västernorrlands län samt den del af Kalmar län, som omfattar dess norra landstingsområde eller Norra och Södra Tjusts, Aspelands, Sevede och Tunälans härad*; genom afdelningskontoret i *Göteborg* för Hallands, Göteborgs och Bohus äfvensom för Elfsborgs län med undantag af Redvägs härad samt för Skaraborgs län med undantag af Vartofta och Frökinds härad; genom afdelningskontoret i *Malmö* för Kristianstads och Malmöhus län; genom afdelningskontoret i *Luleå* för Vesterbottens och Norrbottens län; genom afdelningskontoret i *Visby* för Gotlands län; genom afdelningskontoret i *Östersund* för Jemtlands län; genom afdelningskontoret i *Vexjö* för Kronobergs och Blekinge län; genom afdelningskontoret i *Jönköping* för Jönköpings län jemte ofvannämnda härad af Skaraborgs och Elfsborgs län; samt genom afdelningskontoret i *Kalmar* för Kalmar läns södra landstingsområde eller Norra och Södra Möre samt Stranda och Handbörds härad jemte Öland, under iakttagande i afseende å sistnämnda kontor af de villkor och bestämmelser beträffande lånerörelsen, som fullmäktige enligt särskildt bemyndigande af 1887 års Riksdag ega föreskrifva.

Lån utan afbetalningsrätt mot realsäkerhet samt kreditiv mot enahanda slags säkerhet meddelas dock utan hinder af här ofvan bestämda distriktsindelning.

18:o

att § 37 första punkten af bankoreglementet må erhålla följande förändrade lydelse:

Nuvarande lydelse:

Diskontering och utlåning sker i riksbankens hufvudkontor samt vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö alla söckendagar, vid afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö och Jönköping minst fyra och vid afdelningskontoret i Visby minst tre dagar i veckan.

Diskontering och utlåning sker i riksbankens hufvudkontor samt vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö alla söckendagar, vid afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö, Jönköping och *Kalmar* minst fyra och vid afdelningskontoret i Visby minst tre dagar i veckan.

19:o

att rubriken i bankoreglementets afdelning 4 må komma att lyda sålunda:

Nuvarande lydelse:

Om styrelserna vid afdelningskontoren i Göteborg, Malmö, Luleå, Visby, Östersund, Vexjö och Jönköping*).

Om styrelserna vid afdelningskontoren i Göteborg, Malmö, Luleå, Visby, Östersund, Vexjö, Jönköping och *Kalmar*.

20:o

att § 59 mom. 1 i bankoreglementet må erhålla denna lydelse:

Nuvarande lydelse:

Styrelsen öfver hvartdera afdelningskontoret i Göteborg och

Styrelsen öfver hvartdera afdelningskontoret i Göteborg och

Nuvarande lydelse:

Malmö utgöres af fyra ledamöter och öfver hvartdera af afdelningskontoren i Luleå, Visby, Östersund, Vexjö och Jönköping af tre ledamöter; etc.

Malmö utgöres af fyra ledamöter och öfver hvartdera af afdelningskontoren i Luleå, Visby, Östersund, Vexjö, Jönköping och *Kalmar* af tre ledamöter etc. lika med nuvarande lydelsen.

21:o

att § 62 mom. 2 må komma att lyda sålunda:

Nuvarande lydelse:

För pröfning åter af diskontorings-, låne- och kreditivansökningar sammanträda styrelserna öfver afdelningskontoren i Göteborg och Malmö alla söckendagar, styrelserna öfver afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö och Jönköping minst fyra samt styrelsen öfver afdelningskontoret i Visby minst tre dagar i hvarje vecka, etc.

För pröfning åter af diskontorings-, låne- och kreditivansökningar sammanträda styrelserna öfver afdelningskontoren i Göteborg och Malmö alla söckendagar, styrelserna öfver afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö, Jönköping och *Kalmar* minst fyra samt styrelsen för afdelningskontoret i Visby minst tre dagar i hvarje vecka, etc. lika med nuvarande lydelsen.

Vidare och då den gradindelning af tjänstemännen i riksbanken, som omförmäles i § 67 af bankoreglementet, lika litet torde böra gälla tjänstemännen vid Kalmarkontoret, som de gälla tjänstemännen vid kontoren i Luleå, Visby, Östersund, Vexjö och Jönköping, hemställer utskottet

22:o

att § 67 i bankoreglementet må komma att i sista punkten lyda sålunda:

Nuvarande lydelse:

Tjänstegraderna inom riksbankens kontor äro fyra, nemligen:

— — — — —

*Nuvarande lydelse:**Första graden:*

kontorsskrifvare, kassaskrifvare
och kanslister;

Andra graden:

bokhållare, revisorer, kassörer,
notarie, registrator och ombudsman
vid afdelningskontoret i Göteborg;

Tredje graden:

kamrerare, förste revisor och
ombudsmannen vid hufvudkontoret;

Fjerde graden:

kommissarier och bankosekre-
teraren.

Denna gradindelning tillämpas
dock icke på tjänstemännen vid af-
delningskontoren i Luleå, Visby,
Östersund, Vexjö och Jönköping
eller på ombudsmännen vid kon-
toret i Malmö.

Denna gradindelning tillämpas
dock icke på tjänstemännen vid af-
delningskontoren i Luleå, Visby,
Östersund, Vexjö, Jönköping och
Kalmar eller på ombudsmännen vid
kontoret i Malmö.

Derjemte och enär enahanda belopp af högst 500 kronor för år
räknadt, som i § 76 af bankoreglementet blifvit anvisadt styrelserna för
afdelningskontoren i Luleå, Visby, Östersund, Vexjö och Jönköping till
användande vid möjligen erforderliga vikariat för tjänstemän vid kon-
toret, som kunna varda af sjukdom hindrade att sin syssla förrätta,
synes böra ställas till kontorsstyrelsens i Kalmar förfogande för samma
ändamål, hemställer utskottet lika med fullmäktige

23:o

att § 76 mom. 1 i bankoreglementet må erhålla
denna lydelse:

Nuvarande lydelse:

Blifver tjänsteman af sjukdom hindrad att sin syssla förrätta och hindrad att sin syssla förrätta och

Nuvarande lydelse:

göromålens behöriga gång fordrar att föranstalta om vikariat, ega fullmäktige eller vederbörande styrelse att om tjänstgöringen förordna och för dess bestridande af riksbankens medel använda vid hufvudkontoret samt afdelningskontoren i Göteborg och Malmö ett belopp, motsvarande lägsta lönen i första tjänstegraden, samt vid afdelningskontoren i Luleå, Visby, Östersund, Vexjö och Jönköping högst 500 kronor för år räknadt.

göromålens behöriga gång fordrar att föranstalta om vikariat, ega fullmäktige eller vederbörande styrelse att om tjänstgöringen förordna och för dess bestridande af riksbankens medel använda vid hufvudkontoret samt afdelningskontoren i Göteborg och Malmö ett belopp, motsvarande lägsta lönen i första tjänstegraden, samt vid afdelningskontoren i Luleå, Visby, Östersund, Vexjö, Jönköping och *Kalmar* högst 500 kronor för år räknadt.

Beträffande vidare sistnämnda paragrafs mom. 4 och de deruti meddelade bestämmelserna angående semester för tjänstemännen, så och då detta moment jemväl torde erfordra förändring dels med anledning af afdelningskontorets i Kalmar tillkomst, dels till följd deraf att af samma moment, sådant detta, i sammanhang med beviljande af semester åt vissa tjänstemän vid afdelningskontoren, vid sistlidet års riksdag affattades, ej framgår, det kamrerare vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö fortfarande äro bibehållna vid dem, i likhet med deras vederlikar vid hufvudkontoret, tillförsäkrad semester under en och en half månad, föreslår utskottet på hemställan af fullmäktige

24:o

att § 76 mom. 4 1:sta punkten måtte få följande lydelse:

Nuvarande lydelse:

Tjänstemännen vid hufvudkontoret, kamrerare och tjänstemän i första eller andra graden vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö, kamrerare och bokhållare vid afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö och Jönköping samt kamre-

Tjänstemännen vid hufvudkontoret, kamrerare och tjänstemän i första eller andra graden vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö, kamrerare och bokhållare vid afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö, Jönköping och *Kalmar* samt

Nuvarande lydelse:

raren vid afdelningskontoret i Visby ega, så vidt sådant utan hinder för göromålsens jemna och oafbrutna gång kan ske, hvar i sin ordning åtnjuta semester, tjänstemännen i tredje och fjerde graderna vid hufvudkontoret under en och en half månad samt öfrige ofvan omförmälde tjänstemän en månad hvarje år.

kamreraren vid afdelningskontoret i Visby ega, så vidt sådant utan hinder för göromålsens jemna och oafbrutna gång kan ske, hvar i sin ordning åtnjuta semester, tjänstemännen i tredje och fjerde graderna vid hufvudkontoret och *de i 3:dje graden vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö* under en och en half månad samt öfrige ofvan omförmälde tjänstemän en månad hvarje år.

Vidare hemställles:

25:o

att de i slutet af bankoreglementet i anledning af kalmarkkontorets inrättande nästlidna år införda provisoriska bestämmelser må utgå.

I sammanhang med sin vid punkt 3:o här ofvan gjorda framställning om anbringande af tryckta namnteckningar å riksbankens sedlar af de två lägsta valörerna hafva fullmäktige fäst uppmärksamhet å nödvändigheten af särskilda åtgärder för kontroll vid tillverkningen af sedlar i det afseende att sedlarne ej må i fullt färdigt skick utgå från tryckeriet, utan att den sista handläggningen, det vill säga anbringandet af namnteckningarna, borde ske inom sedelkontorets lokal, dervid — jemte meddelande att sådan tillsyn och kontroll komme i regel under den tid sedeltryckningen pågår att lemna 4 à 6 timmars daglig sysselsättning för en person — fullmäktige anfört följande:

»Beträffande vidare göromålen inom sedelkontoret och hvad särskildt angår kontroll å de ingående förslitna sedlarne af de större valörerna hafva fullmäktige kommit i tveksamhet om det fullt lämpliga uti den för åtskilliga år sedan vidtagna åtgärden att indraga de s. k. debetsnummerböckerna. I dessa bokfördes nemligen sedlarne dag för dag, i den mån de inkommo, under det att de ännu bibehållna kreditsböckerna innefattade förteckning å alla sedlar i den ordning de tillverkas, så att,

då äfven i sistnämnda böcker de förslitna sedlarne antecknades och afprickades, man kunde genom kollationering mellan dessa olika böcker förvissa sig om bokföringens rigtighet. Visserligen uppgöras hvartannat år s. k. extrakter, som äro afsedda att i viss mån ersätta debetsböcker, men till följd af det stora antalet sedlar kunna lätteligen insmyga sig felaktigheter, som äro synnerligen svåra att upptäcka och föranleda till osäkerhet vid pröfning af frågan, huru vida ej en sedel, som aflemnas till inlösen, till äfventyrs kan en gång förut hafva varit i samma ändamål företedd. Fullmäktige hafva med anledning häraf blifvit betänkte på att till en del återbringa bokföringen inom sedelkontoret till likhet med förut. Då dels härigenom och dels i och för anordningarna med tryckning af namnteckningarna göromålen inom sedelkontoret komme att betydligt ökas, och då tjenstemannapersonalen inom samma kontor ej består af mer än 1 kamrerare, 1 bokhållare och 2 kontorskrifvare, under det att detsamma intill början af 1870-talet sysselsatte 2 kommissarier, 1 kamrerare, 2 bokhållare och 3 kontorskrifvare, hafva fullmäktige, som ansett, att när fråga är om ökade kontroller någon tvekan ej får finnas att underkasta sig de för åstadkommande af sådana erforderliga kostnader, funnit sig härmed böra hos utskottet hemställa, att anslag till ytterligare en bokhållarebefattning måtte beviljas.»

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och då, på sätt fullmäktige tillika yttrat, »den föreslagne nya bokhållaren, såsom afsedd att deltaga i enahanda slags göromål och vård som den förutvarande bokhållaren i sedelkontoret, syntes jemväl böra vara i förmåner likställd med denne», har utskottet funnit skäl föreslå,

26:o

att aflöningsstaten för riksbankens hufvudkontor måtte i hvad den rörer tjenstemännen sålunda förändras, att de under rubriken lönestat förekommande orden »tjugoen i andra tjenstegraden, bokhållare» etc. utbytas mot orden »tjugotvå i andra tjenstegraden, bokhållare» etc. — samt att den punkt under rubriken arfvoden, som begynner med orden: »åt två kamrerare i bankkontoret», måtte få följande lydelse: »åt två kamrerare i bankkontoret, den särskildt förordnade vårdaren af dagkassans fasta behållning samt två bokhållare i sedelkontoret, hvardera 600 kronor eller tillsammans kronor 3,000.»

I enlighet med det fullmäktige genom reglementet den 4 juli 1887 lemnade uppdrag, hafva fullmäktige uppgjort aflöningsstat för styrelse och tjänstemän vid det nyinrättade afdelningskontoret i Kalmar och underställt denna stat utskottets pröfning i ändamål att få densamma af Riksdagen faststald.

Bankoutskottet, som emot det af fullmäktige afgifna, i öfverensstämmelse med gällande stat för Jönköpingskontoret uppgjorda förslag till stat för nu ifrågavarande kontor icke haft något att erinra, hemställer derfor,

27:o

att aflöningsstaten för afdelningskontoret i Kalmar må i riksbankens stat intagas så lydande:

K. *Afdelningskontoret i Kalmar:*

tre styrelseledamöter, hvardera.....	Kr. 1,200: —
samt derförutom den ledamot, som handhafver den dagliga förvaltningen ...	» 2,400: —
dock att, derest sistnämnda befattning bestrides af någon riksbankens tjänsteman, aflöningen till honom under tiden utgår efter enahanda grunder och bestämmelser, som gälla för tjänstemän i tredje graden vid riksbankens hufvudkontor,	
kamreraren, tillika kassör, lön	» 1,600: —
hvilket belopp kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst med 500 kronor och efter tio års med ytterligare 500 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar.....	» 800: —
och missräkningspenningar.....	» 600: —
bokhållaren, tillika registrator, lön	» 1,200: —
hvilken kan förhöjas efter fem års ordinarie tjänst med 300 kronor och efter tio års tjänst med ytterligare 300 kronor,	
samt tjänstgöringspenningar.....	» 600: —

ombudsmannen, lön	Kr.	800: —
till extra biträde vid kontorsgöromålen och semestervikariat	»	1,200: —
vaktbetjenten, lön	»	400: —

jemte fri bostad och vedbrand,
och att, hvad beträffar punkt 6:o af de efter aflönings-
staten intagna bestämmelserna om tillämpningen af
densamma, det deri förekommande uttrycket »vid hvart
af afdelningskontoren i Luleå, Östersund, Vexjö och
Jönköping» måtte ändras till »vid hvart af afdelnings-
kontoren i Luleå, Östersund, Vexjö, Jönköping och
Kalmar».

Stockholm den 7 maj 1888.

På bankoutskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.
